

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505
Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Český jazyk a literatura, 8. ročník

Sada: 1

Číslo DUM: EU-OPVK-ICT-Č2ST-17

Název materiálu: Světový realismus

Autor materiálu: Mgr. Marie Baslerová

Anotace: Prezentace uvádí základní charakteristiku realismu ve světové literatuře a hlavní představitele.

Metodický popis:

- Charakteristika období realismu ve světové literatuře
- Hlavní představitelé Francie, Anglie, Ruska, Polska, USA
- Test na přiřazení správných odpovědí k základním znakům realismu

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 16. 5. 2012

Ověřující učitel: Mgr. B. Říhošková

Třída: VIII. A

**Materiál je určen k bezplatnému používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení.
Jakékoliv další používání podléhá autorskému zákonu.**

Tento výukový materiál vznikl v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Realismus ve světové literatuře

2. pol. 19. století

Realismus

Vliv rozvoje přírodních a technických věd

ZNAKY

Pravdivý obraz skutečnosti

Literární hrdina se vyvíjí

Kritika nedostatků ve společnosti

Nové výrazové prostředky (hovorová řeč, nářečí, archaismy...)

FRANCIE

Honoré De Balzac (1799 – 1850)

obr. 1.

Dílo – Honoré De Balzac

- ❑ Základ literárního odkazu představuje cyklus **Lidská komedie** obsahující 97 románů a povídek. Celkem je zde zachyceno 2500 postav, které přechází z románu do románu.
 - ❑ **Ústřední trilogie cyklu zahrnuje díla:**
 - Otec Goriot** – Smutný osud bohatého kupce
 - Ztracené iluze** – Vypráví o venkovském básníku Lucienu
 - Lesk a bída kurtizán** – Propojení finančního světa s pařížským podsvětím
-

FRANCIE

Gustave Flaubert (1821 – 1880)

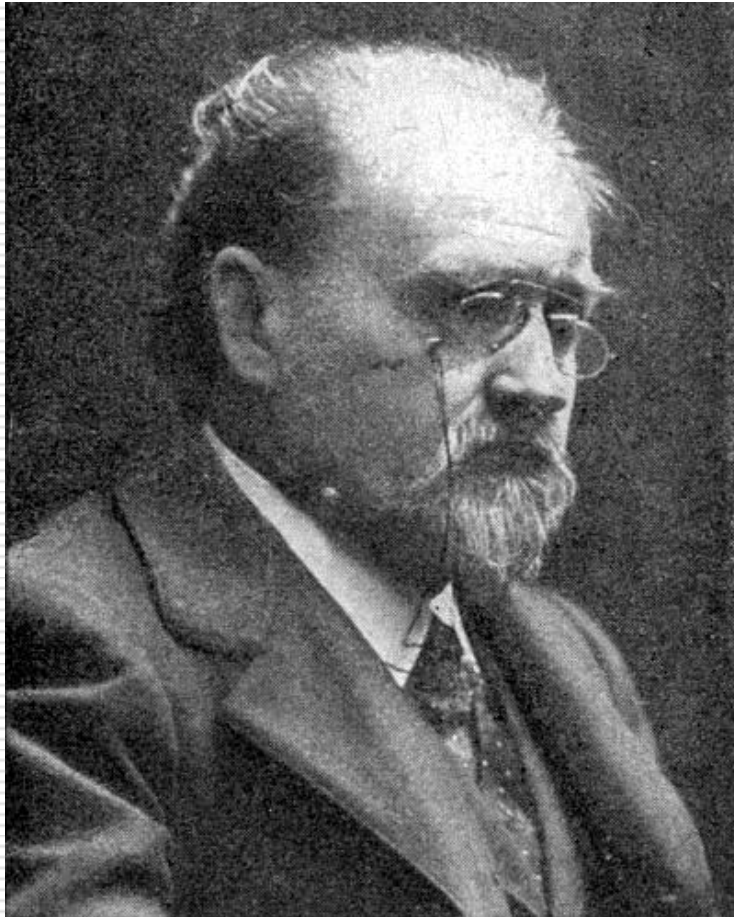

obr. 2.

Dílo – Gustave Flaubert

- ❑ **Paní Bovaryová** – Hrdinka, která pod vlivem romantické četby chce poznat, zda existuje v životě opravdová vášeň. Nakonec končí sebevraždou.
 - ❑ **Salambo** – Historický román o tajné lásce královské dcery k vůdci poražených žoldnéřů ve starověkém Kartágu.
-

Émile Zola (1840 – 1902)

obr. 3.

Dílo – Émile Zola (1840 – 1902)

☐ **Zabiják**

Zobrazuje úpadek a zmar lidských životů, vliv alkoholu v nízkých vrstvách v prostředí bídy.

☐ **Nana**

Příběh Nany, která se stala prostitutkou.

☐ **Lidská bestie**

Charles Dickens (1812 – 1870)

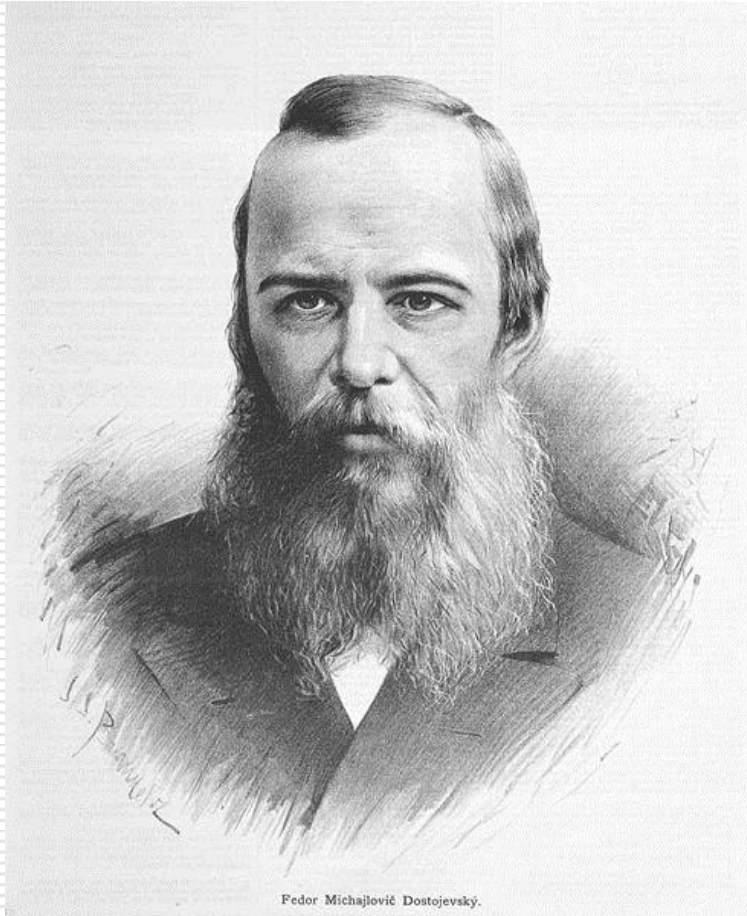
obr. 4.

Dílo – Charles Dickens

- ☐ **Oliver Twist**
- ☐ **David Copperfield**
- ☐ **Malá Doritka**
- ☐ **Nadějné vyhlídky**
- ☐ **Kronika Pickwickova klubu**

Kritický postoj k veřejným institucím (chudobince, vězení pro dlužníky) i k sociálním poměrům (práce dětí v továrnách) zmírňuje jeho humor.

Fjodor Michajlovič Dostojevskij

(1821 – 1881)

tvorbu poznamenal tragický
život (odsouzen k trestu
smrti, poté vyhnán na Sibiř)

obr. 5.

Dílo

- ☐ **Zločin a trest**
 - ☐ **Zápisky z mrtvého domu**
 - ☐ **Idiot**
 - ☐ **Bratři Karamazovi**
-

RUSKO

Lev Nikolajevič Tolstoj (1828 – 1910)

obr. 6.

Dílo – Lev Nikolajevič Tolstoj

- ☐ **Dětství**
 - ☐ **Chlapectví a jinošství**
 - ☐ **Sevastopolské povídky** – próza, krymská válka
 - ☐ **Vojna a mír** – historická epopej, jež zachycuje Rusko v 1. třetině 19. století
-

Anton Pavlovič Čechov (1860 – 1904)

Obr. 7.

Dílo – Anton Pavlovič Čechov

☐ **Tři sestry**

Drama o tragikomickém sváru mezi životní realitou a sny.

☐ **Višňový sad**

Toto drama je tragicky laděnou komedií, kde motiv skutečného višňového sadu, jenž má být vykácen, se stává symbolem zániku šlechtických hnízd.

RUSKO

Nikolaj Vasiljevič Gogol (1809 – 1852)

Obr. 8.

Dílo – Nikolaj Vasiljevič Gogol

□ **Revizor** – divadelní hra

□ **Mrtvé duše**

Román s hlavní postavou Čičikova, který skupuje „mrtvé duše“ – jména zemřelých nevolníků. Na jejich seznam mu banka půjčí velkou sumu peněz.

Henryk Sienkiewicz (1846 – 1916)

Obr. 9.

Dílo – Henryk Sienkiewicz

☐ **Křižáci**

Historický román, který zachycuje boje Poláků proti křižákům v 15. st.

☐ **Quo vadis**

Román ze starověkého Říma. Zachycuje pronásledování křesťanů.

Trilogie:

☐ **Ohněm a mečem, Potopa, Pan Wolodyjowski**

Mapuje boje Poláků proti ukrajinským kozákům v 17. st.

Boleslav Prus (1847 – 1912)

Obr. 10.

Dílo – Boleslav Prus

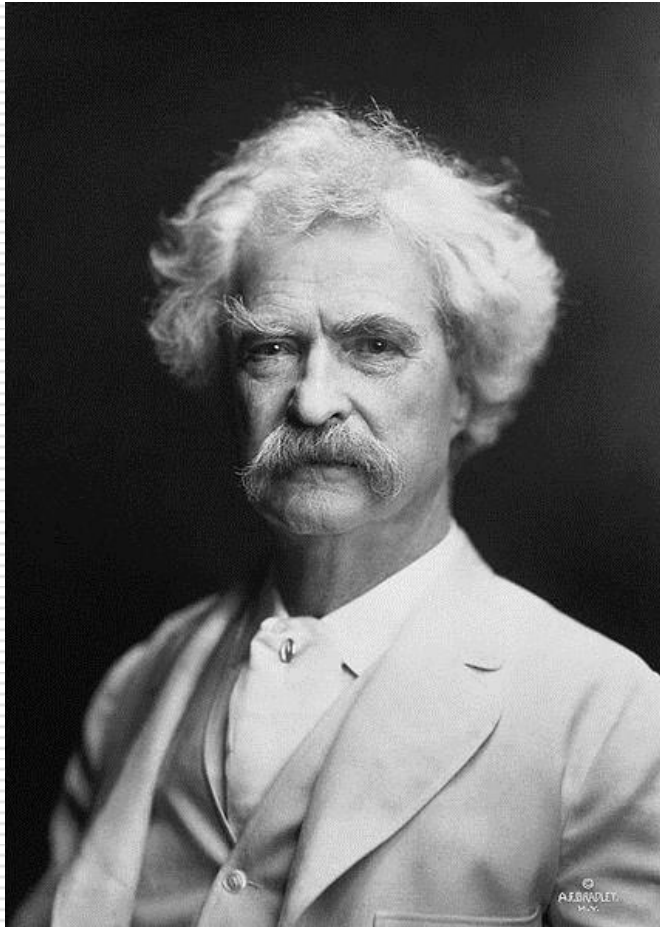
☐ **Farao**

Román zachycuje boj egyptského vládce Ramsese XIII. s církví o moc.

☐ **Loutka**

V románu je zachycen rozkvět a úpadek varšavského měšťanstva.

Mark Twain (1835 – 1910)

Obr. 11.

Dílo – Mark Twain

☐ **Dobrodružství Toma Sawyera**

☐ **Dobrodružství Huckleberryho Finna**

Román zachycuje zážitky z dětství. Kritizuje zde maloměstský život. Autor využívá hovorového jazyka.

Test

Přiřad' správné odpovědi – znaky realismu:

1. Kritika nedostatků ve ...
 2. Pravdivý obraz ...
 3. Literární ... se vyvíjí
-
- a) hrdina
 - b) společnosti
 - c) skutečnosti
-

Test – řešení

Přiřad' správné odpovědi

1. Kritika nedostatků ve **společnosti**
b) společnosti
 2. Pravdivý obraz **skutečnosti**
c) skutečnosti
 3. Literární **hrdina** se vyvíjí
a) hrdina
-

Seznam použité literatury a pramenů:

1. obr.1.: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Balzac.jpg>
2. obr.2.: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gustave_Flaubert.jpg
3. obr.3.: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Emile_Zola.jpg
4. obr.4.: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Charles_Dickens2.jpg
5. obr.5.: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fedor_Michajlovič_Dostojevský_-_Jan_Vilímek.jpg
6. obr.6.: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lev_Tolstoj_-_Jan_Vilímek.jpg
7. obr.7.: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Anton_Tschechow.jpg
8. obr.8.: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nikolai_Gogol.jpg
9. obr.9.: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Henryk_Sienkiewicz.jpg
10. obr.10.: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Boleslaw_Prus.jpg
11. obr.11.: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mark_Twain_by_AF_Bradley.jpg
12. http://cs.wikipedia.org/wiki/Honoré_de_Balzac
13. http://cs.wikipedia.org/wiki/Gustave_Flaubert
14. http://cs.wikipedia.org/wiki/Émile_Zola
15. http://cs.wikipedia.org/wiki/Charles_Dickens
16. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Dostojevskij>
17. http://cs.wikipedia.org/wiki/Lev_Nikolajevič_Tolstoj
18. http://cs.wikipedia.org/wiki/Anton_Pavlovič_Čechov
19. http://cs.wikipedia.org/wiki/Nikolaj_Vasiljevič_Gogol
20. http://cs.wikipedia.org/wiki/Henryk_Sienkiewicz
21. http://cs.wikipedia.org/wiki/Boleslav_Prus
22. http://cs.wikipedia.org/wiki/Mark_Twain
23. KARPATSKÝ, Dušan. Malý labyrint literatury. Praha: Albatros, 1997, ISBN 90-00-00527-1.

Objekty, použité k vytvoření sešitu, jsou součástí SW Activ Inspire,
nebo pocházejí z veřejných knihoven obrázků (public domain)
nebo jsou vlastní originální tvorbou autora.

Autor:

Mgr. Marie Baslerová
Základní škola Ruda nad Moravou, okres
Šumperk
zsruda@zsruda.cz
únor 2012